

SPOROČILO ZA MEDIJE št. 20/25

Luxembourg, 25. februar 2025

Sodba Sodiščav združenih zadevah C-146/23 | Sąd Rejonowy w Białymstoku in C-374/23 | [Adoreikè]¹

Neodvisnost sodnikov: Sodišče je pojasnilo zahteve prava Unije glede določitve plač nacionalnih sodnikov

Podrobna pravila za določitev teh plač, določena v zakonu, morajo biti objektivna, predvidljiva, stabilna in pregledna

Sodišči s Poljske in Litve sta Sodišču predložili vprašanja o določitvi plač sodnikov. Sodišče je opozorilo, da morajo te plače, ki so eno od jamstev za neodvisnost sodnikov, ustrezati pomembnosti njihovih funkcij. Za določitev navedenih plač mora obstajati pravna podlaga in ta določitev mora izpolnjevati merila objektivnosti, predvidljivosti, stabilnosti in preglednosti. Višina plač sodnikov mora biti dovolj visoka glede na socialno-ekonomske razmere v zadevni državi članici, zlasti ob upoštevanju povprečne plače. Vsako odstopanje od načina določanja mora biti upravičeno s ciljem v splošnem interesu. Ta odstopanja, ki se ne smejo nanašati posebej na sodnike, morajo biti nujna, sorazmerna in začasna. Ne smejo posegati v ustreznost plač sodnikov glede na njihove funkcije.

Na Sodišče sta se obrnili poljsko in litovsko sodišče, ki se sprašujeta o združljivosti nacionalnih predpisov o določanju plač sodnikov s pravom Unije.²

Na Poljskem zakon določa, da se osnovna plača sodnikov določi objektivno na podlagi povprečne plače, ki jo sporoči centralni statistični urad. Vendar je bila s tremi zaporednimi zakoni spremenjena metoda za izračun, s čimer je bila povzročena „zamrznitev“ revalorizacije plač sodnikov za leta 2021, 2022 in 2023. Ta ukrep odstopanja je bil utemeljen s proračunskimi omejitvami, povezanimi s pandemijo covida-19 in agresijo Rusije proti Ukrajini.

Sodnik, ki to spremembo izpodbija, zahteva znesek, ki ustreza razliki med prejeto plačo in plačo, ki bi mu bila dolgovana, če revalorizacija ne bi bila „zamrznjena“.

V Litvi sta sodnici vložili tožbo za uveljavljanje odgovornosti proti tej državi članici. Trdita, da je višina njune plače neposredno odvisna od politične volje zakonodajne in izvršilne veje oblasti. Poleg tega se sklicujeta na neobstoje pravne mehanizme, ki bi omogočal določitev dostojnega plačila, ki bi bilo prilagojeno odgovornostim sodnikov in primerljivo s plačami pripadnikov drugih pravniških poklicev.

Sodišče je v svoji sodbi opozorilo, da **je to, da sodniki prejemajo plačo, katere višina ustreza pomembnosti njihovih funkcij, jamstvo, ki je neločljivo povezano z njihovo neodvisnostjo**. Zato morajo države članice pri sprejetju podrobnih pravil za določitev te plače spoštovati obveznosti, ki jih imajo na podlagi prava Unije.³

Tako **mora za ta podrobna pravila obstajati pravna podlaga**. Biti morajo objektivna, predvidljiva, stabilna in pregledna, tako da se izključi vsakršno samovoljno posredovanje zakonodajne in izvršilne veje oblasti. Iste zahteve veljajo za ukrepe odstopanja, ki povzročijo znižanje plač sodnikov ali „zamrznitev“ revalorizacije teh plač.

Višina plače sodnikov mora biti dovolj visoka ob upoštevanju ekonomskih, socialnih in finančnih razmer v zadevni državi članici, zlasti ob upoštevanju povprečne plače. Ta plača mora ustrezati pomembnosti dodeljenih funkcij, da so sodniki zaščiteni pred vsakršnimi pritiski, ki bi lahko vplivali na njihove odločitve, in da so zaščiteni

pred tveganjem korupcije. Vendar **neodvisnost sodnikov ne preprečuje določitve plače, ki je nižja od povprečja drugih poklicnih pravnikov.**

Odstopanja od pravil za določitev plač sodnikov morajo biti **utemeljena s ciljem v splošnem interesu**, kot je odprava čezmernega javnofinančnega primanjkljaja. Načeloma se ne smejo nanašati posebej na sodnike. Biti morajo tudi nujna in strogo sorazmerna za uresničitev zastavljenega cilja. **Kljub uporabi teh ukrepov, ki so po naravi izredni in začasni**, mora plačilo sodnikov ostati ustrezno pomembnosti njihovih funkcij.

Nazadnje, tako za način določanja plač sodnikov kot tudi za ukrepe, ki od njega odstopajo, mora obstajati možnost, da so predmet **učinkovitega sodnega nadzora** pred nacionalnim sodiščem.

Predložitveni sodišči morata preveriti, ali so te zahteve v obravnavanih primerih izpolnjene, za kar se po mnenju Sodišča na prvi pogled zdi, da je tako.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo in povzetek sodbe, kadar je bil ta povzetek pripravljen](#), sta objavljena na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Posnetki z razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

¹ Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

² Člen 2 in člen 19(1), drugi pododstavek, PEU.

³ V skladu s členom 19 PEU, ki konkretizira vrednoto pravne države, potrjeno v členu 2 PEU, morajo nacionalna sodišča in Sodišče zagotoviti polno uporabo prava Unije v vseh državah članicah in sodno varstvo, ki za pravne subjekte izhaja iz tega prava. Za to je ohranitev neodvisnosti teh organov bistvena.